

POVÁLEČNÉ NĚMECKO

PORAŽENÝ STÁT A DŮSLEDKY PORÁŽKY

KONEC C..... (císař V..... utekl do N.....) A VZNIKLA
R..... – V..... (ÚSTAVA)
N..... POLITICKÝ SYSTÉM – VLÁDNE S..... D.....
T..... M..... PODMÍNKY STANOVENÉ V.....
SMLOUVOU Z ROKU
- ZTRÁTA Ú..... A K.....
- PLATBA R..... FINANČNĚ I NATURÁLNĚ
- ZÁKAZ VÝROBY Ú..... Z..... – T....., L.....,
L.....

HOSPODÁŘSTVÍ

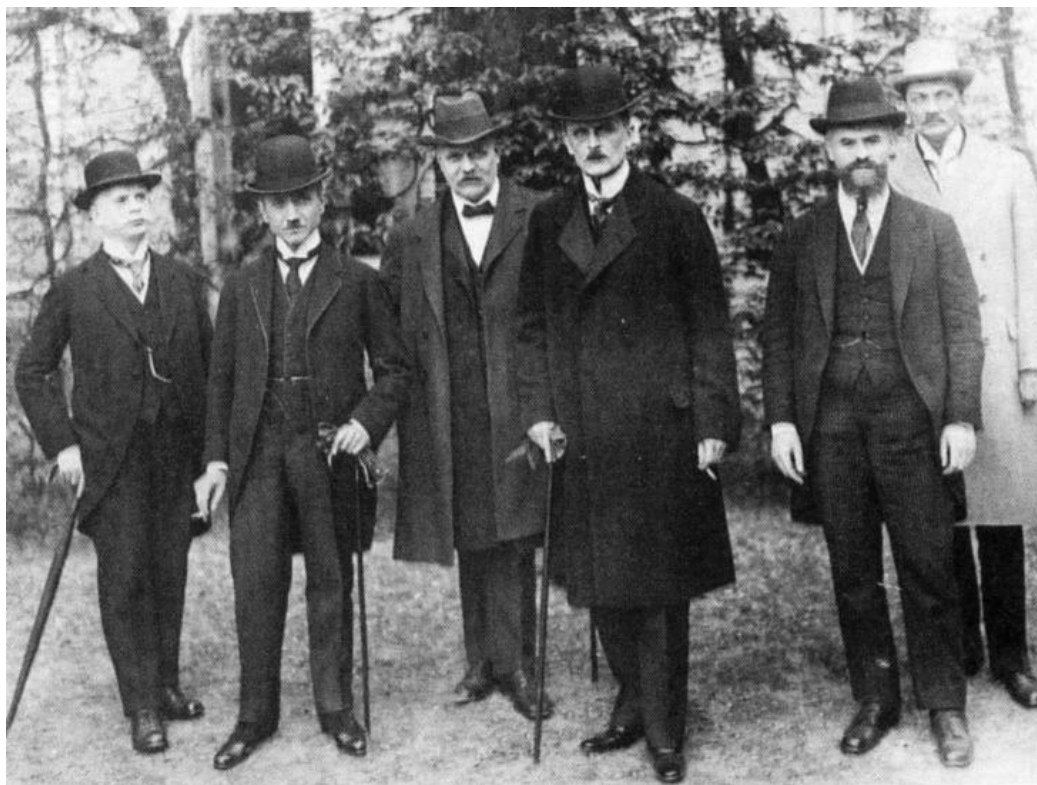
VELKÉ PROBLÉMY S PŘECHODEM DO M..... STAVU
PLATBA ENORMĚ VYSOKÝCH R..... + I.....
ROKU DOSÁHLA KRIZE VRCHOLU TZV. H.....
NÁRŮST EXTREMISMU – A..... H..... A N..... SE POKUSILI O
PŘEVZETÍ MOCI V M..... TZV. M..... P..... - N.....
– H..... ODSOUZEN DO VĚZENÍ, KDE NAPSAL SVŮJ POLITICKÝ PAMFLET –
M..... K.....

ÚKOLY:

1. SROVNEJ ATMOSFÉRU OBOU OBRÁZKŮ A POPIŠ, O JAKÉ UDÁLOSTI JDE:

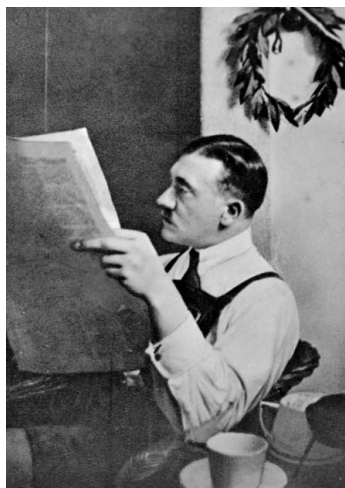


Zdroj: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2a/Reichsgruendung2.jpg>



Zdroj: http://www.kingsacademy.com/mhodes/03_The-World-since-1900/03_Armistice/pictures/German-delegation-to-Versailles_1919.jpg

2.



A) Koho vidíš na obrázku a co dotyčný dělá?

.....

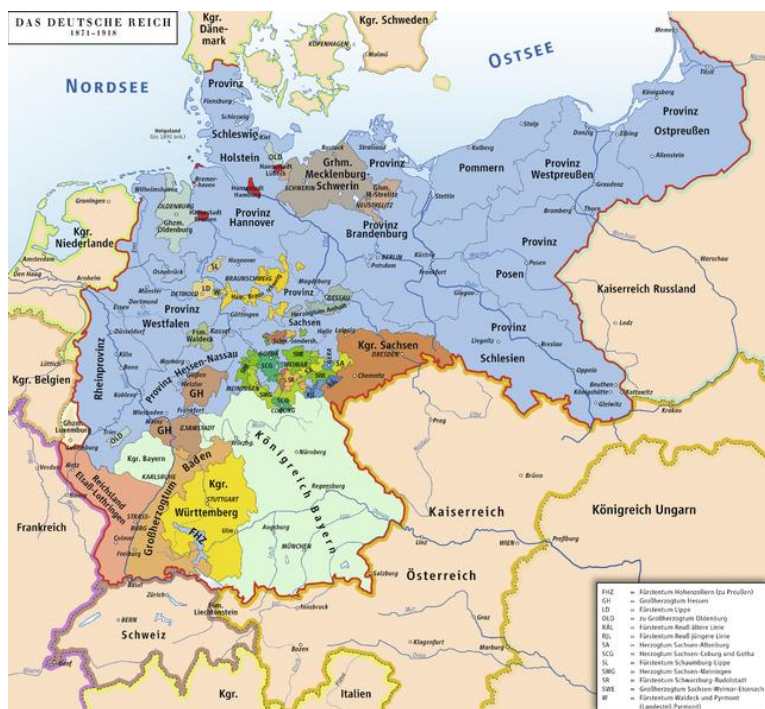
B) Kde se muž nachází v roce 1924?

.....

Zdroj: <http://www.ushmm.org/propaganda/assets/images/500x/hitler-landsberg.jpg>

Materiál je součástí projektu „Odras 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.

3. Na druhé mapě barevně zaznač územní ztráty Německa po válce:



Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/42/Deutsches_Reich1.png/640px-Deutsches_Reich1.png



Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/34/Deutsches_Reich2.png/640px-Deutsches_Reich2.png

Materiál je součástí projektu „Odras 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.

4. ODRAZ TĚŽKÉ DOBY HYPERINFLACE NAJDEME I V KNIZE ČERNÝ OBELISK OD:?

"Když jsme vyprodali skoro celý sklad, s úžasem jsme zjistili, že za to máme jen bezcenné bankovní konto a několik kufrů bankovek, které se nehodily ani k tomu, abychom si jimi vytapetovali kvartýr. Napřed jsme se snažili co nejrychleji prodávat a nakupovat, ale inflace nás vždycky snadno předběhla. Trvalo moc dlouho, než jsme dostali za pomníky zapláceno, a mezitím klesly peníze tak rychle, že i ten nejlepší prodej byl ztrátový. Mohli jsme se udržet nad vodou teprve tehdy, když jsme začali platit směnkami. Ani teď nevyděláváme moc, ale aspoň to stačí na živobytí. Protože se v Německu tímto způsobem financuje každý podnik, musí přirozeně říšská banka tisknout pořád nové a nové peníze, a kurz proto klesá čím dál tím rychleji. Vládě to zřejmě vyhovuje, protože se tak zbavuje všech vnitřních dluhů. Tato politika žene do záhuby lidi, kteří nemohou kupovat na směnky, ty, co mají nějaký ten majetček a musejí ho prodat, vlastníky malých obchodů, dělníky, důchodce, kteří vidí, jak se jejich vklady a bankovní pohledávky rozplývají jako sníh, a zřizence a úředníky, kteří živoří od jednoho platu k druhému a při tom si nemohou dovolit ani pár nových bot. A vydělává-li někdo, pak to jsou šmelináři, vládcí nad směnkami, cizinci, kteří si mohou koupit za pár dolarů, korun nebo zlotých, co chtějí, a velcí podnikatelé, továrníci a burzovní spekulanti, jimž roste majetek jako houby po dešti. Ti mají všechno skoro zadarmo. Je to veliký výprodej střádalů, počestných příjmů a slušnosti. Ze všech stran se slétají supové a hladce vyklouzne jen ten, kdo může dělat dluhy. Neboť ty mizí samy od sebe....." (..... Černý obelisk, Praha 1986, str. 47-48)

5. O SITUACI V NĚMECKU PSAL V RANNÍCH LIDOVÝCH NOVINÁCH 9. BŘEZNA 1923 I NÁŠ PRVOREPUBLIKOVÝ NOVINÁŘ A SPISOVATEL. PROČTI SI ČLÁNEK A IDENTIFIKUJ AUTORA:

"(Berlín) Na první pohled se mnoho nezměnilo od předválečné doby; snad dopravní ruch hodně slabší; velmi mnoho žebráků; místo tlustých ruměnných policajtů hubení a ustaraní "Schupo". Ale vnější lesk, paráda výkladních skříní, zevní rytmus práce a chvatu, to vše se hrubě nezměnilo; pořádek, komfort, čistota, vše jak bývalo. Čistě z vnějšku souzeno, je u nás vše jaksi nouzovější, válečnější, balkánštější. V mnohém ještě vaříme z vody, ale u svého stolu už vaříme z masa. Za pár dní máte v Berlíně plné hrsti důkazů o strašném ochuzení většiny tříd. Na vnějšku setrvačností pokračuje starý vzorný pořádek; ale zaškrábejte prstem, a najdete pokles, stísněnost, chudobu, náhražkové hospodářství. V restauraci dostanete jídelní lístek jen s úředně stanoveným počtem jídel; ale číšník, který ve vás pozná cizince, vám předkládá v notýsku seznam lahůdek, které můžete mít nad úřední povolení. Všude, až po poslední putyku, vyhlášky, že se Francouzům a Belgičanům nic nepodává...

(Ceny) Obecně se myslí, že v Německu lze náramně lacino nakupovat a žít. Nu, opravdu, pokud se jídla týče, je vše nepoměrně levnější; V Němcích patrně není státotvorná agrární strana jako u nás. Zboží - podle okolnosti; stane se vám, že v nejlepším obchodě vám, zřejmému cizinci prodají rukavice za 36 tisíc marek, a zároveň Berlínáčce vedle vás řeknou: "Pro vás jsou za 18 tisíc." Hotely laciné, jenže pro cizince platí dvěstěprocentní přírážka; tedy vlastně jsou drahé. Ostatně jste pořád okrádání při směně peněz; stojí-li marka na 620, dostanete 500; říká se tomu "ažio", měníte-li pak marku u nás, dostanete za 500 marek dejme tomu 80 haléřů. Jediná věc se vám vyplatí, a to je jezdit v Německu drožkou nebo taxametrem. Za dvě nebo čtyři koruny sjezdíte celý Berlín, kdežto u nás doveze vás drožkář z nádraží za 40 korun, a ještě vám vynadá. Proč jsou u nás drožky tak drahé, nevím; patrně proto, že v nich nikdo nejedí; ale nikdo v nich nejedí právě proto, že jsou příliš drahé. Ostatně zdá se, že na valutní houpačce marky vydělávají docela jiní lidé, než ti, kteří chtějí "lacino nakoupit".

Materiál je součástí projektu „Odras 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.

KLÍČ: POVÁLEČNÉ NĚMECKO

PORAŽENÝ STÁT A DŮSLEDKY PORÁŽKY

KONEC **CÍSAŘSTVÍ** (císař **VILÉM II.** utekl do **NIZOZEMÍ**) A VZNIKLA **REPUBLIKA – VÝMARSKÁ (ÚSTAVA)**

NESTABILNÍ POLITICKÝ SYSTÉM – VLÁDNE SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE

TVRDÉ MÍROVÉ PODMÍNKY STANOVENÉ VERSAILLESKOU SMLOUVOU Z ROKU 1919

- ZTRÁTA **ÚZEMÍ A KOLONIÍ**
- PLATBA **REPARACÍ** FINANČNĚ I NATURÁLNĚ
- ZÁKAZ VÝROBY ÚTOČNÝCH ZBRANÍ – **TANKY, LODĚ, LETADLA**

HOSPODÁŘSTVÍ

VELKÉ PROBLÉMY S PŘECHODEM DO **MÍROVÉHO** STAVU

PLATBA ENORMĚ VYSOKÝCH **REPARACÍ + INFLACE**

ROKU 1923 DOSÁHLA KRIZE VRCHOLU TZV. **HYPERINFLACE**

NÁRŮST EXTREMISMU – **ADOLF HITLER** A **NACISTÉ** SE POKUSILI O PŘEVZETÍ MOCI V **MNICHOVĚ** TZV. **MNICHOVSKÝ PUČ - NEÚSPĚŠNÝ – HITLER** ODSOUZEN DO VĚZENÍ, KDE NAPSAL SVŮJ POLITICKÝ PAMFLET – **MEIN KAMPF**

ÚKOLY:

1. SROVNEJ ATMOSFÉRU OBOU OBRÁZKŮ A POPIŠ, O JAKÉ UDÁLOSTI JDE:

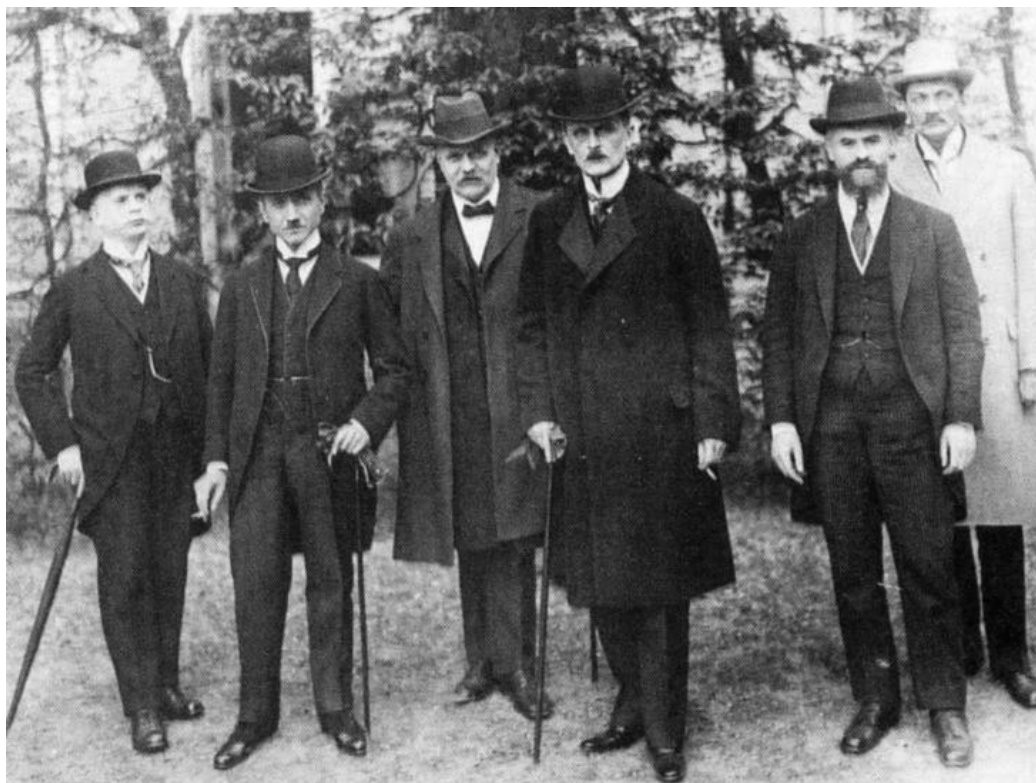


Zdroj: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2a/Reichsgruendung2.jpg>

OBR. 1 - ZACHYCUJE VELMI SLAVNÝ OKAMŽIK PRO NĚMECKÝ NÁROD – JE VYHLAŠOVÁNO NĚMECKÉ CÍSAŘSTVÍ VE VERSAILLES ROKU 1871, JEMUŽ VÉVODÍ PRUSKÝ KRÁL VILÉM I. HOHENZOLLERN A JEHO KANCLÉŘ OTTO VON BISMARCK.

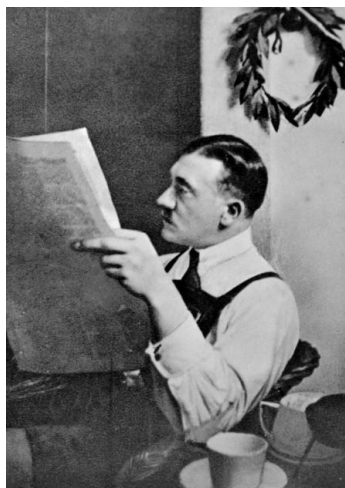
OBR. 2 - NAOPAK ZACHYCUJE PRO NĚMCE JEDEN Z NEJTĚŽŠÍCH OKAMŽIKŮ – NĚMECKÁ DELEGACE, KTERÁ PODEPSALA PONIŽUJÍCÍ VERSAILLESKOU MÍROVOU SMLOUVU. PARADOXNĚ SMLOUVU PODEPSALI POLITICI A NIKOLIV ARMÁDNÍ ČINITELE, TI SE TAK VLASTNĚ ZBAVILI ZODPOVĚDNOSTI ZA VÝSLEDEK VÁLKY A PODPISU TVRDÝCH MÍROVÝCH PODMÍNEK.

Materiál je součástí projektu „Odráz 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.



Zdroj: http://www.kingsacademy.com/mhodes/03_The-World-since-1900/03_Armistice/pictures/German-delegation-to-Versailles_1919.jpg

2.



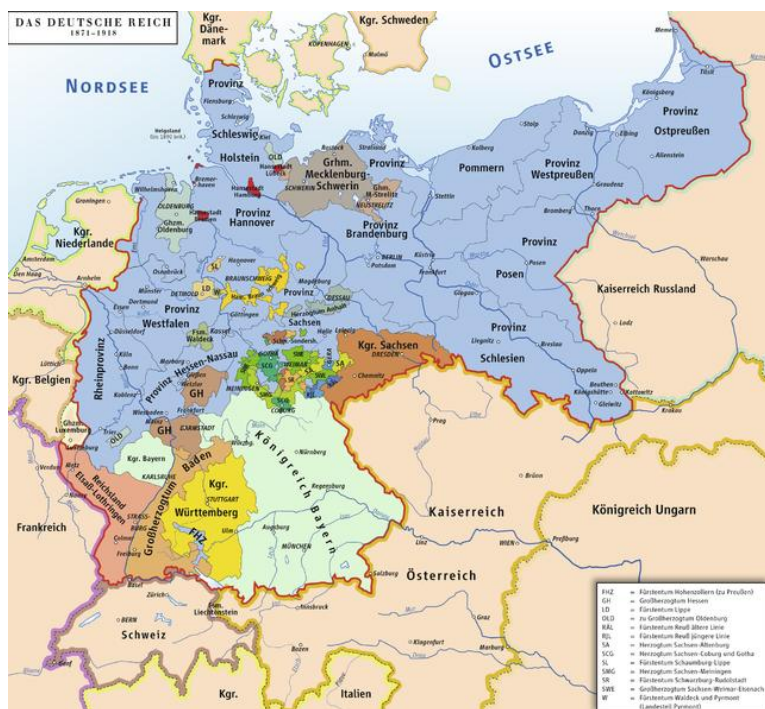
Zdroj: <http://www.ushmm.org/propaganda/assets/images/500x/hitler-landsberg.jpg>

A) Koho vidíš na obrázku a co dotyčný dělá?
ADOLFA HITLERA, JAK SI ČTE V KLIDU NOVINY.

B) Kde se muž nachází v roce 1924? **VE VĚZENÍ ZA POKUS O PROTISTÁTNÍ PUČ V MNICHOVĚ (DÍKY KOMFORTU A POKLIDU TO PARADOXNĚ NA VĚZENÍ NEVYPADÁ).**

Materiál je součástí projektu „Odras 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.

3. Na druhé mapě barevně zaznač územní ztráty Německa po válce:



Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/42/Deutsches_Reich1.png/640px-Deutsches_Reich1.png



Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/34/Deutsches_Reich2.png/640px-Deutsches_Reich2.png

ZTRÁTY: ALSASKO A LOTRINSKO, SÁRSKO, EUPEN MALMEDY, ŠLESVICKO, POZNAŇSKO A SLEZSKO, GDAŇSK + ZTRÁTA KOLONIÍ V AFRICE A TICHOMOŘÍ.

Materiál je součástí projektu „Odráz 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.

4. ODRAZ TĚŽKÉ DOBY HYPERINFLACE NAJDEME I V KNIZE ČERNÝ OBELISK OD:

E. M. REMARQUE

"Když jsme vyprodali skoro celý sklad, s úžasem jsme zjistili, že za to máme jen bezcenné bankovní konto a několik kufrů bankovek, které se nehodily ani k tomu, abychom si jimi vytapetovali kvartýr. Napřed jsme se snažili co nejrychleji prodávat a nakupovat, ale inflace nás vždycky snadno předběhla. Trvalo moc dlouho, než jsme dostali za pomníky zapláceno, a mezitím klesly peníze tak rychle, že i ten nejlepší prodej byl ztrátový. Mohli jsme se udržet nad vodou teprve tehdy, když jsme začali platit směnkami. Ani teď nevyděláváme moc, ale aspoň to stačí na živobytí. Protože se v Německu tímto způsobem financuje každý podnik, musí přirozeně říšská banka tisknout pořád nové a nové peníze, a kurz proto klesá čím dál tím rychleji. Vládě to zřejmě vyhovuje, protože se tak zbavuje všech vnitřních dluhů. Tato politika žene do záhuby lidi, kteří nemohou kupovat na směnky, ty, co mají nějaký ten majeteček a musejí ho prodat, vlastníky malých obchodů, dělníky, důchodce, kteří vidí, jak se jejich vklady a bankovní pohledávky rozplývají jako sníh, a zřizence a úředníky, kteří živoří od jednoho platu k druhému a při tom si nemohou dovolit ani pár nových bot. A vydělává-li někdo, pak to jsou šmelináři, vládcí nad směnkami, cizinci, kteří si mohou koupit za pár dolarů, korun nebo zlotých, co chtějí, a velcí podnikatelé, továrníci a burzovní spekulanti, jimž roste majetek jako houby po dešti. Ti mají všechno skoro zadarmo. Je to veliký výprodej střádalů, počestných příjmů a slušností. Ze všech stran se slétají supové a hladce vyklouzne jen ten, kdo může dělat dluhy. Neboť ty mizí samy od sebe....." (..... Černý obelisk, Praha 1986, str. 47-48)

5. O SITUACI V NĚMECKU PSAL V RANNÍCH LIDOVÝCH NOVINÁCH 9. BŘEZNA 1923 I NÁŠ PRVOREPUBLIKOVÝ NOVINÁŘ A SPISOVATEL.

PROČTI SI ČLÁNEK A IDENTIFIKUJ AUTORA: KAREL ČAPEK

"(Berlín) Na první pohled se mnoho nezměnilo od předválečné doby; snad dopravní ruch hodně slabší; velmi mnoho žebráků; místo tlustých ruměnných policajtů hubení a ustaraní "Schupo". Ale vnější lesk, paráda výkladních skříní, zevní rytmus práce a chvatu, to vše se hrubě nezměnilo; pořádek, komfort, čistota, vše jak bývalo. Čistě z vnějšku souzeno, je u nás vše jaksí nouzovější, válečnější, balkánštější. V mnohém ještě vaříme z vody, ale u svého stolu už vaříme z masa. Za pár dní máte v Berlíně plné hrsti důkazů o strašném ochuzení většiny tříd. Na vnějšku setrvačností pokračuje starý vzorný pořádek; ale zaškrábejte prstem, a najdete pokles, stísněnost, chudobu, náhražkové hospodářství. V restauraci dostanete jídelní lístek jen s úředně stanoveným počtem jídel; ale číšník, který ve vás pozná cizince, vám předkládá v notýsku seznam lahůdek, které můžete mít nad úřední povolení. Všude, až po poslední putyku, vyhlášky, že se Francouzům a Belgičanům nic nepodává...

(Ceny) Obecně se myslí, že v Německu lze náramně lacino nakupovat a žít. Nu, opravdu, pokud se jídla týče, je vše nepoměrně levnější; V Němcích patrně není státotvorná agrární strana jako u nás. Zboží - podle okolnosti; stane se vám, že v nejlepším obchodě vám, zřejmému cizinci prodají rukavice za 36 tisíc marek, a zároveň Berlínáčce vedle vás řeknou: "Pro vás jsou za 18 tisíc." Hotely laciné, jenže pro cizince platí dvěstěprocentní přírážka; tedy vlastně jsou drahé. Ostatně jste pořád okrádání při směně peněz; stojí-li marka na 620, dostanete 500; říká se tomu "ažio", měníte-li pak marku u nás, dostanete za 500 marek dejme tomu 80 haléřů. Jediná věc se vám vyplatí, a to je jezdit v Německu drožkou nebo taxametrem. Za dvě nebo čtyři koruny sjezdíte celý Berlín, kdežto u nás doveze vás drožkář z nádraží za 40 korun, a ještě vám vynadá. Proč jsou u nás drožky tak drahé, nevím; patrně proto, že v nich nikdo nejedí; ale nikdo v nich nejedí právě proto, že jsou příliš drahé. Ostatně zdá se, že na valutní houpačce marky vydělávají docela jiní lidé, než ti, kteří chtějí "lacino nakoupit".

Autor: Mgr. Pavel Vaníček

E-mail: vanicek@eko-g.cz

Materiál je součástí projektu „Odras 1. světové války v moderní výuce“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014“ spolufinancován MŠMT.